

การบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

Administration of World Class Standard School in Samut Songkhram under the Office of Secondary Educational Service Area 10

อัครวรรณ เผือกผ่อง^{1*}

Akkarawan Phueakphong^{1*}

กาญจนา บุญสง²

Kanchana Boonsong²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) บริบทของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล 2) ตรวจสอบปัจจัยนำเข้าของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล 3) กระบวนการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล และ 4) ตรวจสอบผลผลิตของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหาร 10 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ส่วนกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล ได้แก่ ครูผู้สอน 166 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 337 คน ใช้การสุ่มอย่างง่าย รวมทั้งสิ้น 513 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบทการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล คือ มีวัตถุประสงค์ในการบริหารเหมาะสมและสอดคล้องกับแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศไทย นักเรียนมีความเป็นเลิศวิชาการ สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก และเน้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรม และส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้นอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ ตามลำดับ 2) ปัจจัยนำเข้าในการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลโดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดลงไป คือ ครูใช้การวิจัย สื่อนวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และสามารถนำโรงเรียนสู่การเป็นมาตรฐานสากล และโรงเรียนมีครูที่มีความรู้ตรงสาขาวิชาที่สอนเพียงพอ ตามลำดับ โดยจำเป็นอย่างยิ่งว่าครูผู้สอนต้องมีคุณภาพ 3) กระบวนการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลโดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดลงไป ได้แก่ การจัดการศึกษาที่ยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศแสดงผลงานด้านการพัฒนาครู และการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรในแต่ละช่วงชั้นอย่างเหมาะสม ตามลำดับ โรงเรียนต้องปฏิบัติตามแนวนโยบายการพัฒนาโรงเรียน และวางแผนจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านปัจจัยพื้นฐานของโรงเรียนเป็นหลัก 4) ผลผลิตของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดลงไป ได้แก่ นักเรียนสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

^{1*} นักศึกษามัธยมศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อ.เมือง จ.เพชรบุรี 76000

² รองศาสตราจารย์ ดร.อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อ.เมือง จ.เพชรบุรี 76000

ในอัตราสูง นักเรียนใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ในการสื่อสารได้ดี และนักเรียนสามารถสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดทำโครงการที่เสนอแนวคิดเพื่อสาธารณประโยชน์ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีคุณลักษณะเป็นเลิศทางวิชาการ สื่อสารได้ 2 ภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก

คำสำคัญ : การประเมิน การบริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล

Abstract

The researcher was, therefore, interested in conducting this study aiming to ; 1) determine the contextual assessment of the administration world-class standard schools, 2) examine the input of the administration world-class standard schools, 3) determine the process of the administration world-class standard schools, and 4) examine the output of the administration world-class standard schools. The samples for the interview were 10 administrators purposively selected. The 166 teachers and 337 Mathayom-6 students, total of 513, selected with a simple random sampling were asked to answer a questionnaire that had 0.98 reliability. The data were analyzed with statistics for frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test, and content analysis.

The research results were as follows : 1)The context of the world-class standard school administration in Phetchaburi maintained that the objectives of the administration were appropriate conforming to the Thai educational policy. Students were excellent in academic, able to communicate at least 2 languages, advanced thinkers, innovators, and global citizenship. The emphasis was placed on moral and ethical issues, as well as promoting learning skills outside classroom to create new learning skills respectively. 2) The input of the world-class standard school administration of the schools was overall at a high level : ranging down from the highest mean score as ; the teachers' using research and innovative media to continuously improve students, administrators' vision and ability in leading the schools to the international standards, and the school teachers' possessing proper adequate academic qualification respectively. The schools needed qualified and quality teachers. 3) The process of the administration of the schools was overall at a high level : ranging down from the highest mean score as ; educational management that emphasized the importance of students' learning, management of information technology for teachers' performance and development, and properly structuring the curriculum for each grade level respectively. The schools had to follow the development plan and manage to make the education plan in accordance with the structure and resources of the school. 4) The output of the world-class standard schools in Phetchaburi was found to be at a high level both in overall and all individual aspects : ranging down from the highest mean score as ; the higher rate of student number in advancing to higher levels, ability in good communication in Thai and English or other languages performed by the students, and students' creativity in undertaking exchange learning activities and projects presenting ideas for public benefit respectively. The school performance in the program showed that the students possessed the characteristics of academic excellence, ability in bilingual communication, advanced thinking, being innovators, and being global citizenship.

Keywords : evaluation of administration, world class standard school

บทนำ

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในประเทศไทยมีการพัฒนาหลักสูตรและการสอนให้เป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนในหลายรูปแบบโดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายสำคัญเพื่อตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันและทัดเทียมนานาชาติในปี พ.ศ. 2553 กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการ โครงการ โรงเรียนสู่มาตรฐานสากล เพื่อยกระดับโรงเรียนให้มีการจัดการเรียนการสอนและการบริหารระบบคุณภาพ (Quality System) มุ่งให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Learner Profile) เทียบเคียงมาตรฐานสากล (World Class Standard) ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen)

ปัญหาของการจัดการศึกษาของประเทศไทยยังต้องปรับและต้องพัฒนาในอีกหลายด้านซึ่งในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยกำลังจะเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มประชาคมอาเซียนเมื่อวิเคราะห์ถึงศักยภาพของเด็กไทยและคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยปัญหาที่ยังต้องให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงเพื่อพัฒนาอย่างเช่นด้านคุณภาพผู้เรียนที่ยังไม่มีศักยภาพเข้มแข็งพอหรือมาตรฐานที่ยังไม่อยู่ในระดับทัดเทียมกับนานาชาติและเมื่อมองไปถึงความสามารถทางด้านภาษาโดยเฉพาะภาษาอังกฤษและภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียนก็ยังคงความพร้อมเป็นอย่างมากเช่นกันเพราะภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ต้องใช้สื่อสารเพื่อการแข่งขันหรือการร่วมมือในการพัฒนาและแก้ปัญหาาร่วมกันจึงมีความน่าเป็นห่วงอย่างยิ่งของการจัดการศึกษาไทยในปัจจุบันสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ [1] ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการประเมินโครงการคือการหาแนวทางตัดสินใจ (Decision Making) และการประเมินผล โครงการไม่มีเป้าหมายเพื่อการค้นหาสะสมความรู้ของการวิจัยต่อไปแต่จะมุ่งไปสู่การค้นหาสิ่งที่โครงการได้ดำเนินการไปแล้วสิ่งใดที่ควรจะต้องดำเนินการต่อไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการและศึกษาระหว่างดำเนินโครงการนั้นไม่มีปัญหาใดบ้างที่ควรปรับปรุงเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นประโยชน์สำหรับการอธิบายผลสำเร็จในการบริหารของผู้บริหารตลอดจนระดับปัจจัยของโรงเรียนมาตรฐานสากล จึงเกิดความตระหนักและสนใจที่จะทำการประเมินผลโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) ตามรูปแบบการประเมิน CIPP (context-input-process-product) ซึ่งเป็นผลจากการศึกษาของสตีฟเฟิลด์บีมซึ่งเป็นรูปแบบวิธีที่เหมาะสมสำหรับการประเมินโครงการที่ดำเนินการไปแล้วระยะหนึ่ง เพราะเป็นการประเมินที่มีการวางแผนการประเมินและวิธีดำเนินการอย่างชัดเจนรัดกุมและเป็นระบบสนับสนุนการใช้เครื่องมือได้มาตรฐานในการรวบรวมข้อมูลมีการควบคุมสถานการณ์และตัวแปรแทรกซ้อนที่อาจส่งผลกระทบต่อผลการประเมินทำการวิเคราะห์ข้อมูลและมีการสรุปผลตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ล่วงหน้าเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศและแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการบริหารโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับรวมถึงเป็นประโยชน์ในการวางแผนการศึกษาปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนให้สามารถดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาเกิดประสิทธิผลต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลทุกคน และนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารงานการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสามารถนำไปพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสนองต่อการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้การจัดการศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. การประเมินบริบทของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10
2. การประเมินปัจจัยนำเข้าของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

3. การประเมินกระบวนการบริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

4. การประเมินผลผลิตของการบริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร จำนวน 10 คน ครูผู้สอน จำนวน 219 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 681 คน ของโรงเรียนถาวรานุกูล และโรงเรียนศรีทธาสมุทร จังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ปีการศึกษา 2560 รวมทั้งสิ้น จำนวน 847 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร จำนวน 10 คน ครูผู้สอน จำนวน 166 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 337 คน ของโรงเรียนถาวรานุกูลและโรงเรียนศรีทธาสมุทร จังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ปีการศึกษา 2560 รวมทั้งสิ้น จำนวน 513 คน โดยใช้ในการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Samples) ให้ผู้บริหารทุกคนตอบแบบสอบถาม และใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อกำหนดผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินความเหมาะสมของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามแบ่งเป็น 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามตอนที่ 2 รายการที่สัมภาษณ์และแบบสอบถามบริบทการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตอนที่ 3 รายการที่สัมภาษณ์และแบบสอบถามปัจจัยนำเข้าในการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตอนที่ 4 รายการที่สัมภาษณ์และแบบสอบถามกระบวนการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตอนที่ 5 รายการที่สัมภาษณ์และ

แบบสอบถามผลผลิตของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล

การสร้างเครื่องมือในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ของสถานศึกษาและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการจัดการความรู้ของสถานศึกษา เพื่อใช้ในการสร้างแบบสอบถามและร่างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของการวิจัยและของนิยามศัพท์เฉพาะตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยนำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบให้คำแนะนำแก้ไขและปรับปรุงตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามรายข้อกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะวัด (Index of Item-objective congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารครูผู้สอนและนักเรียนในโรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จำนวน 2 โรงเรียน ๆ ละ 15 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน นำผลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ได้เท่ากับ 0.98 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ประมวลผลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามดังนี้ ความถี่, ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นของครูผู้สอนเป็นเพศหญิงจำนวน 122 คนคิดเป็นร้อยละ 77.7 ด้านอายุอายุน้อยกว่า 45 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 65.6 ด้านอายุราชการ อายุราชการต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 119

คน คิดเป็นร้อยละ 75.7 ด้านวุฒิการศึกษาสูงสุด สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 56.1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามของนักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 53.7

2. ด้านบริบทของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 สรุปผลการสัมภาษณ์ได้ดังนี้ผู้บริหารเห็นว่าวัตถุประสงค์มีความเหมาะสมสอดคล้องกับแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศไทย ในระดับมากเวทีแลกเปลี่ยนระดับนานาชาติยังไม่มี มีเฉพาะระดับภาคและประเทศ ด้านผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ เวทีการแข่งขันในระดับชาตินานาชาติมีน้อย ควรจัดให้มีการแข่งขันมากขึ้น ตลอดทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุนอย่างจริงจังมากขึ้น

3. ด้านปัจจัยนำเข้าของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านคุณภาพของปัจจัยพื้นฐานรองลงมา ด้านคุณภาพของผู้บริหาร โรงเรียนและด้านคุณภาพของครูผู้สอนตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านปัจจัยนำเข้าของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยรวมและรายด้าน

ด้านปัจจัยนำเข้าของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านคุณภาพของครูผู้สอน	3.74	0.63	มาก	3
2. ด้านคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน	3.91	0.62	มาก	2
3. ด้านคุณภาพของปัจจัยพื้นฐาน	3.94	0.64	มาก	1
เฉลี่ย	3.86	0.63	มาก	

4. ด้านกระบวนการของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านการปฏิบัติตามแนวนโยบายการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล รองลงมาด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล และด้านการปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารคุณภาพ 7 หมวดตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านกระบวนการของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยรวมและรายด้าน

ด้านกระบวนการของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการปฏิบัติตามแนวนโยบายการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล	4.09	0.53	มาก	1
2. ด้านการปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารคุณภาพ 7 หมวด	3.95	0.59	มาก	3
3. การจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล	3.96	0.69	มาก	2
เฉลี่ย	4.00	0.60	มาก	

5. ด้านผลผลิตของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยดังนี้ เป็นเลิศวิชาการสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษาถ้าหน้าทางความคิดผลิตงานอย่างสร้างสรรค์และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลกตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านผลผลิตของการบริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยรวมและรายด้าน

ด้านผลผลิตของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. เป็นเลิศวิชาการ	3.99	0.69	มาก	1
2. สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา	3.99	0.69	มาก	1
3. ล้ำหน้าทางความคิด	3.99	0.69	มาก	1
4. ผลงานอย่างสร้างสรรค์	3.99	0.69	มาก	1
5. ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก	3.89	0.76	มาก	5
เฉลี่ย	3.97	0.70	มาก	

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 มีประเด็นตามวัตถุประสงค์ที่นำมาอภิปรายผลของการวิจัยได้ดังนี้

1. ด้านบริบท โดยภาพรวม พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีความคาดหวังให้นักเรียนมีความเป็นเลิศวิชาการ สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก มีความเหมาะสมสอดคล้องกับแนวนโยบายทางการศึกษาที่มุ่งสู่มาตรฐานสากล สาเหตุอาจเนื่องมาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [1] ได้แสดงเจตนารมณ์มุ่งมั่นที่จะบรรลุความคาดหวังสำคัญ เพื่อสนองการพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ อันหมายถึง เป็นคนดี เป็นคนเก่ง เป็นคนที่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่าและมีความสุขบนพื้นฐานของความเป็นไทยภายใต้บริบทสังคมโลกใหม่ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพและความสามารถในระดับสูงด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร เพื่อการพึ่งตนเองเพื่อสมรรถนะในการแข่งขัน และเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยค่าที่สุด คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถสอบผ่านการวัดระดับ

ความสามารถทางภาษาจากสถาบันภาษานานาชาติ แต่ก็ยังมีความเหมาะสมในระดับมาก ผลจากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบสาเหตุ ดังที่ผู้บริหารแสดงความเห็นว่าการทดสอบกับทีมสถาบันภาษานานาชาติที่ได้รับการรับรอง มีน้อยและทาง สพฐ. ควรจัดหาสถาบันภาษานานาชาติเพื่อให้นักเรียนได้ทดสอบและควรจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนให้นักเรียนสอบฟรี

2. ด้านปัจจัยนำเข้าด้านคุณภาพครู โดยภาพรวมพบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนมาตรฐานสากลมีคุณภาพในระดับมากสาเหตุอาจเนื่องมาจากหน่วยงานทางการศึกษาได้มีการขนานรับถึงสภาพการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์เน้นการจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล สำหรับประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยค่าที่สุด คือ ครูสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนกับนานาชาติ ด้านคุณภาพผู้บริหาร โดยภาพรวม พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และสามารถนำโรงเรียนสู่การเป็นมาตรฐานสากลและผู้บริหารมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ (Academic Leadership) ที่มีผลงานปรากฏเป็นที่ยอมรับ สาเหตุอาจเนื่องมาจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดศักยภาพหรือคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ว่าควรเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์และสามารถนำโรงเรียนสู่การเป็นมาตรฐานสากล มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและบริหารจัดการ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร มีประสบการณ์อบรม ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษานานาชาติและบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ เพื่อพาองค์กรไปสู่เป้าหมายขององค์กรภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาธีระ รุญเจริญ [2] ให้ทัศนะว่าการบริหารการจัดการศึกษาจะบรรลุตามเป้าหมายของการศึกษา ย่อมต้องอาศัยความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร นั่นคือ จะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความรู้ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรมเป็นที่ยอมรับทั้งมีความฉลาดทั้งทางสติปัญญา ทางอารมณ์ และความฉลาดทางคุณธรรม จึงจะนำไปสู่ความมีสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา

สอดคล้อง กับนิทฤษฎา ล้นเหลือ [3] ศึกษาโมเดลสมการ โครงสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน พบว่าภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ผลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องตรงกันว่าผู้บริหารยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ดี ขาดความมั่นใจ สอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ [4] ที่พบว่า การสอนภาษาต่างประเทศยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร โดยเฉพาะภาษาอังกฤษแม้ปัจจุบันจะตื่นตัวมากขึ้น แต่ยังไม่ก้าวหน้าไปมากเท่าที่ควร เพราะทรัพยากรด้านบุคลากรสอนภาษาต่างประเทศนี้ขาดแคลนมาก ซึ่งควรได้รับการพัฒนา การพัฒนาสมรรถนะที่เป็นส่วนของความรู้และทักษะของแต่ละคน ด้านคุณภาพของปัจจัยพื้นฐาน โดยภาพรวมพบว่า มีความพร้อมทันสมัยเพียงพอ และเหมาะสม อยู่ในระดับมาก สาเหตุอาจเนื่องมาจากการคัดเลือกโรงเรียนเพื่อเข้าโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลใช้เกณฑ์ การคัดเลือกโรงเรียนที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาสู่ความเป็นมาตรฐานสากล เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ถึงใหญ่พิเศษ ดังนั้น โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจึงมีความพร้อมค่อนข้างมาก ในด้านความเพียงพอของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ ศูนย์วิทยบริการ รวมถึงมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านการเรียนรู้และค้นคว้าอย่างหลากหลาย ทรัพยากรเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารงานสอดคล้องกับผลการวิจัยของจตุรงค์น สีสังกูร [5] ที่พบว่า ทรัพยากรเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ และเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติของภาวะผู้นำสถานศึกษาของผู้อำนวยการโรงเรียน โดยหน่วยงานต้นสังกัดควรให้การสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการบริหารงาน

3.ด้านกระบวนการ ด้านการปฏิบัติตามแผนนโยบาย การพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล โดยภาพรวมพบว่าการปฏิบัติตามแผนนโยบายอยู่ในระดับมาก สาเหตุอาจเนื่องมาจากโครงการนี้ มีการจัดเตรียมสื่อเอกสาร คู่มือในการดำเนินงานที่ ครอบคลุมทุกภารกิจ มี

การอบรมเตรียมบุคลากรก่อนการดำเนินงาน และพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอยู่เนื่อง ๆ รวมถึงโรงเรียน ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือศึกษาดูงาน โรงเรียนต้นแบบ เป็นเครือข่ายด้วยตัวเอง มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยศึกษานิเทศก์ และมีการจัดเวทีสำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประกวดผลงานที่เกิดจากโครงการเมื่อสิ้นปีการศึกษา จึงทำให้ง่ายต่อการดำเนินงาน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ ตลอดจนพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ โดยยึดหลักการสำคัญคือมุ่งสนับสนุนการทำงานลงสู่ระดับห้องเรียนและโรงเรียนให้มากที่สุด

4.ด้านผลผลิตโดยภาพรวมพบว่า โรงเรียนมาตรฐานสากลมีผลสำเร็จตามความคาดหวัง อยู่ในระดับมาก สาเหตุอาจเนื่องมาจากวัตถุประสงค์ของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีความคาดหวังให้นักเรียนมีความเป็นเลิศวิชาการ สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก มีความเหมาะสมในระดับมาก สอดคล้องกับแนวนโยบายการจัดการศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพมาตรฐานสากล ด้านกระบวนการ พบว่า การปฏิบัติตามแนวนโยบายการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล การปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารคุณภาพ 7 หมวด โดยอยู่ในระดับมาก และการปฏิบัติตามแนวการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล ส่งผลให้ ด้านผลผลิตอยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับแนวคิดของ Drucker [6] ที่ให้ทัศนะว่า หลักการประเมินผลที่เน้นวัตถุประสงค์ และผลงาน (result-centered method) เป็นเรื่องของการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ผู้บริหารระดับต่าง ๆ ยึดถือเป็นแนวทางในการกระทำกิจกรรมให้บังเกิดผลงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ครูถือเป็นปัจจัยนำเข้าที่สำคัญในการบริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล ให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควร

กำหนดนโยบายในการควบคุม ส่งเสริมพัฒนาตลอดจนติดตามการปฏิบัติงานของครูให้ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการนำไปใช้

1.1 ด้านบริบท จากผลการวิจัยที่พบว่า เวทีแลกเปลี่ยนระดับนานาชาติยังไม่มี มีเฉพาะระดับภาคและประเทศ ด้านผลงานอย่างสร้างสรรค์ เวทีการแข่งขันในระดับชาตินานาชาติมีน้อยควรจัดให้มีการแข่งขันมากขึ้น ตลอดทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุนอย่างจริงจังมากขึ้น

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร จึงควรพัฒนาขีดความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษของครู โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการกับสถาบันสอนภาษา การทำงานร่วมกันกับเจ้าของภาษา และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเจ้าของภาษาในระดับนานาชาติ โดยการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยเหนือทำข้อตกลงกับประเทศในกลุ่มอาเซียนและนานาชาติ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในทุกเรื่องควรใช้ยุทธศาสตร์เรียนมากขึ้นสอนน้อยลง ให้ครูปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนเป็นใช้สื่อเทคโนโลยีให้มากขึ้น เพราะโรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเพียงพอ

1.3 ด้านกระบวนการจากผลการวิจัยที่พบว่า ควรวางแผนจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านปัจจัยพื้นฐานของโรงเรียนเป็นหลัก สนับสนุนและส่งเสริมพร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจให้ครูกล้ารับสิ่งใหม่ ๆ มีการติดตามนิเทศอย่างควรมีแผนการรับนักเรียนและการจัดชั้นเรียนซึ่งมีจำนวนที่ไม่มากเกินไป ควรมีการนำข้อมูลสารสนเทศสู่การปฏิบัติ และจัดเก็บข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน สร้างบรรยากาศการอยู่ร่วมกัน เปิดใจกว้างยอมรับสิ่งใหม่ ๆ ไม่เห็นเป็นภาระหนักที่เพิ่มขึ้นลดงาน

พิเศษแก่ครู โดยเฉพาะครูที่สอนเยอะ วางแผนร่วมกัน กำหนดนโยบายและถือปฏิบัติอย่างจริงจัง และควรสร้างความตระหนักในการรับผิดชอบในงานแต่ละงาน

1.4 ด้านผลผลิตจากผลการวิจัยที่พบว่า ควรใช้ยุทธศาสตร์ การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งสู่มาตรฐานสากลในทุกโรงเรียน ทุกระดับชั้น โดยใช้ระบบการเทียบเคียงควรใช้ยุทธศาสตร์เชิงรุก จัดเวทีการแข่งขันในระดับประเทศ ให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาโครงการโลกศึกษา และผลงานด้านอื่น ๆ ในระดับสากล

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสำเร็จของโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการของโรงเรียนมาตรฐานสากล

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค ; 2553.
- [2] ชีระ รุญเจริญ. การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ riengsak.com ; 2550.
- [3] นิกัญชลา สันเหลื่อ. โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. [วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎี] ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น ; 2554.
- [4] เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2555). ทักษะภาษาต่างประเทศความจำเป็นสำหรับยุคโลกาภิวัตน์ [อินเทอร์เน็ต] 2555 [เข้าถึงเมื่อ 9 สิงหาคม 2559] เข้าถึงได้จาก : <http://www.kriengsak.com/node/161>.
- [5] จตุรงค์ ธนสีสังกูร. ภาวะผู้นำสถานศึกษาของผู้อำนวยการโรงเรียน : การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีฐานราก [วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต] ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น ; 2554.
- [6] Drucker, P. F. The new realities : in government and politics, in economics and business, in society and world view (1sted.). New York : Harper & Row ; 1989.